

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101634

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-12-2023

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Комарова Тетяна Михайлівна

2. Tetiana M. Komarova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7263-4067

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 17-01-2024

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.003.129

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.37, 76.29.56

Тема дисертації:

1. Клініко-лабораторне обґрунтування особливостей перебігу та лікування вікової дегенерації макули на тлі зниження рівня вітаміну D у жінок у постменопаузальному періоді.
2. Clinical and laboratory substantiation of the features of the course and treatment of age-related macular degeneration due to the decrease of vitamin D level among women in the postmenopausal period.

Реферат:

1. Дисертація присвячена вирішенню актуального завдання сучасної офтальмології – підвищенню ефективності та оптимізації лікування вікової дегенерації макули шляхом вивчення забезпеченості організму вітаміном D та корекції його недостатності. Обґрунтування вибору теми дослідження. Незворотна втрата зору є однією з глобальних проблем людства. Це не лише медична проблема, але й соціально- економічна, оскільки на утримання недієздатних осіб виділяється більше коштів і необхідно більше матеріального забезпечення, ніж на осіб, які можуть самі себе обслуговувати. ВДМ займає третє місце у світі (після катаракти та глаукоми) і спричинює близько 6,6% випадків сліпоти у розвинутих країнах світу, і з кожним роком ця цифра продовжує невпинно зростати [1-5]. Wong та колеги на основі тенденції захворюваності на

ВДМ прорахували, що станом на 2040 рік у світі 288 млн осіб будуть страждати на ВДМ, що буде майже вдвічі більше у порівнянні з аналогічним показником за 2020 рік [6-7]. Дані європейського дослідження демонструють, що станом на 2050 рік у Європі 77 млн осіб матимуть діагноз ВДМ, при чому частота виникнення нових випадків захворювання зростає на 75% [8]. Дані демонструють, що люди у майбутньому будуть усе більше втрачати зір, допоки не буде знайдено шляхи профілактики чи лікування макулодистрофії. Вікова дегенерація макули – мультифакторіальне захворювання: в її патогенезі відіграють роль метаболічні, функціональні, генетичні фактори. Однією з головних причин виникнення ВДМ на сьогодні вважають оксидативний стрес та запалення, що спричиняє незворотною прогресивну втрату фоторецепторів сітківки. Чимало робіт, присвячених патогенезу ВДМ, повідомляють, що розглядають імунологічні аспекти як один із пускових механізмів розвитку захворювання. Відповідно до класифікації, ВДМ поділяють на суху та вологу (ексудативну) форму, з переважанням сухої (близько 90%) у захворюваності населення [9, 168, 179].

Останніми роками чимало досліджень, присвячених вітаміну D, визначали його роль у перебігу хронічних запальних захворювань ока, в тому числі ВДМ [145]. Виконуючи в організмі людини функції як вітаміну, так і гормону, вітамін D приймає роль у регуляції кальцієво-фосфорного обміну, проліферації клітин та має імуномодулюючу дію. Його рецептори знаходяться у багатьох органах, включаючи сітківку [69-73]. Однією з функцій вітаміну D є протизапальний ефект [64, 69, 70]. Недостатність вітаміну D у жінок у постменопаузальному періоді виявили у 90% в Японії та Південній Кореї, у 75% населення США та у 50% населення Таїланду і Малайзії [198]. Дефіцит вітаміну D поширений у країнах Близького Сходу та Південної Азії, де середні рівні 25(OH)D₃ у крові знаходяться на рівні 10-30 нмоль/л [210]. В Україні питання недостатності та дефіциту вітаміну D теж займає провідну роль серед фахівців різних галузей. За даними дослідження В.В. Поворознюка зі співавт. (2011), яке включало 1575 жителів України віком 20-95 років, виявили у 81,8% – дефіцит вітаміну D, у 13,6% – недостатність вітаміну D і лише у 4,6% було виявлено оптимальний рівень вітаміну D [105].

2. The dissertation is devoted to the solution of the current task of modern ophthalmology – increasing the efficiency and optimizing the treatment of age-related macular degeneration by studying the body's supply with vitamin D and correcting its deficiency. Reasoning of the choice of research topic. Irreversible vision loss is one of the global problems of humanity. This is not only a medical problem, but also a socio-economic one, since more money is allocated for the maintenance of incapacitated people and more material support is needed than for those who can take care of themselves. AMD ranks third in the world (after cataract and glaucoma) and causes about 6.6% of the cases of blindness in the developed world, and every year this number continues to grow steadily [1-5]. Wong and colleagues, based on the trend in the incidence of AMD, calculated that as of 2020, about 196 million people in the world suffer from AMD, while by 2040, this figure will almost double to 288 million people [6-7]. Data from a European study show that by 2050 in Europe, 77 million people will have a diagnosis of AMD, and the frequency of new cases of the disease will increase by 75% [8]. Evidence shows that people will lose more and more vision in the future unless ways to prevent or treat macular dystrophy are found. Age-related macular degeneration is a multifactorial disease: metabolic, functional, and genetic factors play a role in its pathogenesis. Oxidative stress and inflammation, which cause irreversible progressive loss of retinal photoreceptors, are considered one of the main causes of AMD today. Many works devoted to the pathogenesis of AMD report on immunological aspects as one of the triggering mechanisms of the development of the disease. According to the classification, AMD is divided into dry and wet (exudative) form, with the predominance of dry (about 90%) in the incidence of the population [9, 168, 179]. In recent years, many studies devoted to vitamin D determined its role in the course of chronic inflammatory eye diseases, including AMD [145]. Performing the functions of both a vitamin and a hormone in the human body, vitamin D takes on a role in the regulation of calcium-phosphorus metabolism, cell proliferation, and has an immunomodulatory effect. Its receptors are found in many organs, including the retina [69-73]. One of the functions of vitamin D is its anti-inflammatory effect [64, 69, 79]. Vitamin D deficiency in women in the postmenopausal period was found among 90% of population of Japan and South Korea, among 75% of the US population and among 50% of the population of Thailand and Malaysia [198]. Vitamin D deficiency is widespread in the countries of the Middle East and South Asia, where average levels of 25(OH)D in the blood are at

the level of 10–30 nmol/l [210]. In Ukraine, the issue of insufficiency and deficiency of vitamin D also occupies a leading role among specialists in various fields. According to the research data of V.V. Povorozniuk et al. (2011), which included 1575 residents of Ukraine aged 20–95, it was found that 81.8% had vitamin D deficiency, 13.6% had vitamin D insufficiency, and only 4.6% had an optimal level of vitamin D [105].

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Age-related macular degeneration – current state of the problem and prophylaxis methods. Tetiana M. Komarova, Oksana P. Vitovska, Julia I. Komisarenko, Vita M. Konakh. Wiadomości Lekarskie, Volume LXXIV, Issue 3 part 2, March 2021. Ст 767-772
- Vitamin D level and its link with visual acuity and contrast sensitivity in patients with age-related macular degeneration Tetiana M. Komarova, Oksana P. Vitovska, Yulia I. Komisarenko, Sibylle K. Scholtz. Wiadomości Lekarskie, Volume LXXVI, Issue 5 Part II, MAY 2023, 1173-1178
- Komarova, T. (2023). РІВЕНЬ ПРО- І ПРОТИЗАПАЛЬНИХ ЦИТОКІНІВ У ХВОРИХ НА ВІКОВУ ДЕГЕНЕРАЦІЮ МАКУЛИ ЗА УМОВ ЗАСТОСУВАННЯ ВІТАМІНУ D. Імунологія та алергологія: наука і практика, (1-2), 20-28. <https://doi.org/10.37321/immunology.2023.1-2-03>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 00117U002678;0120U100810

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вітовська Оксана Петрівна
2. Oksana P. Vitovska

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5786-5166

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Комісаренко Юлія Ігорівна

2. Yuliia I. Komisarenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9912-4879

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Могілевський Сергій Юрійович

2. Sergiy Y. Mogilevskyy

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8744-3124

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луценко Ніна Степанівна
2. Nina S. Lutsenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.18**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9433-7568**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Запорізький державний медико-фармацевтичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 45030873**Місцезнаходження:** пр-т Маяковського, буд. 26, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Малачкова Наталія Валентинівна
2. Natalia V. Malachkova

Кваліфікація: к.мед.н., професор, 14.02.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-7899-379X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Кієво-Могилянська академія"**Код за ЄДРПОУ:** 26201124**Місцезнаходження:** , Київ, , Україна**Форма власності:****Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Зяблицев Сергій Володимирович
2. Serhii V. Ziablitsev

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-5309-3728**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Жабоедов Дмитро Геннадійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Жабоедов Дмитро Геннадійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Паливода Роман

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна